

## eFiskalizacija – Osnovni pojmovi

**BE – Bezbedonosni element** je hardverski ili softverski element koji Poreska uprava izdaje obvezniku fiskalizacije i njegova funkcija je da potvrđuje autentičnost obveznika fiskalizacije. Njime se obezbeđuje digitalni potpis za potpisivanje fiskalnih računa. On čuva integritet podataka o fiskalnim računima prilikom slanja u SUF na osnovu kriptografije javnog ključa. Račun koji je izdat bez korišćenja BE, ne smatra se fiskalnim računom.

**PFR – Procesor fiskalnih računa** prema konstrukciji može biti hardverski ili softverski, a prema lokaciji na kojoj radi može biti lokalni (L-PFR) ili virtualni (V-PFR). On prima podatke od ESIR-a i njegova funkcija je da analizira podatke o transakcijama, izračunava iznose poreza na osnovu stavki koje dobija iz ESIR-a, fiskalizuje račun u komunikaciji sa bezbednosnim elementom, prosleđuje fiskalizovani račun ESIR-u i prenosi fiskalne podatke u SUF ili ih čuva do momenta sigurnog prenosa ili iščitavanja.

**V-PFR – virtuelni procesor** je web usluga kojom upravlja Poreska uprava i omogućava obveznicima da koriste PFR putem interneta.

**L-PFR – lokalni procesor** je vrsta softvera ili hardvera koji radi po principu „crne kutije“. Omogućava izdavanje fiskalnih računa i bez internet veze.

**ESIR – Elektronski Sistem za Izdavanje Računa** može biti hardver ili softver koji generiše i izdaje račune u skladu sa Tehničkim vodičem. On dobija podatke za izdavanje fiskalnog računa od PFRa i izdaje fiskalni račun u papirnom ili elektronskom obliku pod uslovom da sadrži sve zakonski zahtevane elemente. Komunicira sa L-PFR ili V-PFR preko HTTP odnosno HTTPS protokola.

**SUF – Sistem za Upravljanje fiskalizacijom** je integrisani sistem na strani Poreske uprave koji prihvata i čuva fiskalne račune svih obveznika fiskalizacije. On konsoliduje fiskalne račune jednog obveznika sa više fiskalnih uređaja, sadrži analitičku platformu za validaciju i analizu pristiglih računa, takođe podržava proces odobravanja modela ili komponenti elektronskih fiskalnih uređaja i podržava poslovni proces personalizacije bezbednosnih elemenata. Integriše se sa ostatkom informacionog sistema Poreske uprave. Preko njega poreski obveznici će imati pristup svojim podacima.

### Šta je e-fiskalizacija?

eFiskalizacija znači korišćenje elektronskog fiskalnog uređaja putem kojeg će obveznik fiskalizacije u trenutku prometa na malo, uključujući i primljeni avans za budući promet na malo, izdavati fiskalni račun sa QR kodom, a informacije o svakoj transakciji će se prosleđivati Poreskoj upravi u realnom vremenu. QR kod na svakom računu podrazumeva da kupci proizvoda, odnosno korisnici usluga, mogu da provere da li je njihov račun izdat u skladu sa zakonom.

Sve elemente fiskalnog uređaja mora da odobri Poreska uprava.

Ti elementi su procesor fiskalnih računa (PFR), koji može biti lokalni (LPFR) ili virtuelni (VPFR) i elektronski sistem za izdavanje fiskalnih računa (ESIR).

Novi model fiskalizacije podrazumeva i korišćenje bezbednosnog elementa što poslovanje čini sigurnijim.

Novi uređaji su zasnovani na android tehnologiji i njihova upotreba je znatno lakša, a korisniku smanjuje troškove održavanja i servisiranja uređaja.

### Šta je bezbednosni element i kako da ga nabavim?

Bezbednosni element je hardverski ili softverski element koji izdaje Poreska uprava obvezniku fiskalizacije. Obveznik fiskalizacije mora da poseduje bezbednosni element jer je dužan da ga koristi za potpisivanje fiskalnih računa za potrebe sprovođenja postupka fiskalizacije i potvrde identiteta prilikom razmene podataka i informacija sa Poreskom upravom. Račun izdat bez korišćenja bezbednosnog elementa se ne može smatrati fiskalnim računom.

Bezbednosni element sadrži elektronski sertifikat koji služi da reprodukuje digitalni potpis obveznika fiskalizacije prilikom izdavanja svakog fiskalnog računa, kao i da reprodukuje zaštićenu lozinku obveznika prilikom povezivanja sa Sistemom za upravljanje fiskalizacijom (SUF). Bezbednosni element je personalizovan za obveznika fiskalizacije,

za konkretan poslovni prostor i poslovnu prostoriju. Neovlašćeno lice ne može koristiti bezbednosni element, u drugom poslovnom prostoru i poslovnoj prostoriji, odnosno u okviru neodgovarajućeg elektronskog fiskalnog uređaja.

Bezbednosni element izdaje Poreska uprava na osnovu podnete prijave poreskog obveznika. Prijava za izdavanje bezbednosnog elementa se podnosi u elektronskom obliku preko elektronskog servisa za fiskalizaciju na portalu Poreske uprave. U trenutku prijave, važno je da obveznik napomene da li želi karticu na kojoj se nalazi bezbednosni element u punoj veličini ili perforiranu, što zavisi od toga kakav ima fiskalni uređaj. Bezbednosni elementi u vidu pametne kartice se personalizuju i autorizovana osoba u svoje poresko sanduče dobija obaveštenje o preuzimanju bezbednosnog elementa. Bezbednosni element se preuzima na šalteru „Vaš poreznik“ u nadležnoj filijali Poreske uprave, osim za obveznike CVPO koji bezbednosni element preuzimaju u Centru za velike poreske obveznike. Ukoliko je bezbednosni element u vidu fajla, on se automatski šalje u poresko sanduče gde će obveznik imati instrukcije za njegovo preuzimanje.

#### **Da li je neophodna kupovina uređaja?**

Obveznik fiskalizacije, osim obveznika fiskalizacije koji obavlja promet na malo isključivo putem interneta, odnosno promet na malo sopstvenih korišćenih pokretnih materijalnih sredstava, koji se opredeli za korišćenje elektronskog fiskalnog uređaja, dužan je da u svakom svom poslovnom prostoru i poslovnoj prostoriji kojima se dodeljuje jedinstvena oznaka poslovnog prostora i poslovne prostorije iz člana 9. Zakona o fiskalizaciji, obezbedi nesmetan rad i najmanje jedan elektronski fiskalni uređaj koji koristi sopstveni procesor fiskalnih računara i koji omogućava izdavanje fiskalnih računara čak i u slučaju privremenog ili trajnog prekida internet veze.

Virtuelni PFR je softver koji se nalazi na serveru Poreske uprave i koji je besplatan za korišćenje. Poreski obveznik ima mogućnost da koristi virtuelni PFR samostalno isključivo u onlajn prodaji, dok u maloprodaji u objektu ima mogućnost da koristi virtuelni PFR uz obavezu da ima minimalno jedan LPFR po prodajnom objektu. Za virtuelni PFR bezbednosni element je fajl koji se dobija preko portala Poreske uprave ePorezi i koji je jedinstven za svaki virtuelni PFR.

#### **Koji fiskalni uređaj izabrati?**

U skladu sa usvojenim zakonom, obveznici fiskalizacije imaju na raspolaganju širok dijapazon mogućih uređaja. U skladu sa svojim poslovnim potrebama, obveznik fiskalizacije se može opredeliti kako za hardverski fiskalni uređaj – kasa, tablet, mobilni telefon, tako i za kombinaciju hardverskih i softverskih komponenti uređaja. Poreski obveznici sa malom frekvencijom izdavanja fiskalnih računara po danu, se mogu opredeliti za rešenje koje podrazumeva tablet, na kome treba instalirati softver za kasu, lokalni procesor fiskalnih računara, kao i bezbednosni element. Potreban je i običan ili termalni štampač. Ukoliko obveznik nabavi potpuno novi uređaj, u kome se već nalazi softverski ili hardverski procesor i integrisani štampač, onda mu je neophodan još samo bezbednosni element. Takođe, poreski obveznik može da koristi potpuno običan ili termalni štampač. Važno je da ima mogućnost da štampa račun sa QR kodom.

#### **Da li je moguće izdavanje računara i prilikom prekida internet veze?**

Račune je moguće izdavati i kada postoji prekid internet veze, što je i zakonska obaveza. U skladu sa zakonom, izuzev u slučaju onlajn prodaje, poreski obveznici su u obavezi da imaju najmanje jedan lokalni procesor fiskalnih računara po prodajnom objektu. On će beležiti i elektronski potpisivati sve obavljene transakcije do momenta ponovnog uspostavljanja internet veze.

#### **Da li se može proveriti validnost fiskalnog računara?**

U novom modelu fiskalizacije svaki fiskalni račun sadrži QR kod, putem kog kupac ili korisnik usluge može da proveriti da li je račun validan.